

KONKURENTSIAMET
Estonian Competition Authority

OTSUS

27.02.2013.a nr 5.1-5/13-009

Koondumisele nr 4/2013 aktsiaselts Elmaksi Hulgikaubandus / Expert Estonia AS loa andmine

Koondumine

Aktsiaselts Elmaksi Hulgikaubandus (edaspidi *Elmaks*) esitas 01.02.2013. a Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 30.01.2013. a Elmaksi ja osäühingu Ühinenud Elektroonikakauplused vahel sõlmitud aktsiate müügilepingule omandab Elmaks 100% Expert Estonia AS-i (edaspidi *Expert*) aktsiatest. Tehingu tulemusena saavutab Elmaks valitseva mõju Experdi üle konkurentsiseaduse (KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning tegemist on koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 05.02.2013. a ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Elmaks ja Expert.

Elmaks on füüsiliste isikute Ardo Kraav'i (isikukood 37006110256) ja Jüri Ellen'i (isikukood 37007150223) ühise valitseva mõju all. Samade isikute ühise valitseva mõju all on lisaks Osäühing Elmaksi Kodumasinad ja Tehnikatäht OÜ. Osäühing Elmaksi Kodumasinad tegeles varem elektriliste kodumasinade jaemüügiga, kuid koondumise teate esitamise hetkeks on tegevus peatunud. Tehnikatäht OÜ tegeleb elektriliste kodumasinade jaemüügiga ning peab 9 kauplust, mis asuvad Tallinnas, Haapsalus, Jõgeval, Kohtla-Järvel, Pärnus, Rakveres, Viljandis, Võrus ja Raplas.

Lisaks omavad Ardo Kraav ja Jüri Ellen mõlemad 33,3% osalust OÜ-s Helfors Trade, mis tegeleb elektriliste kodumasinate jaemüügiga.

Experdi üle omab valitsevat mõju osäühing Ühinenud Elektroonikakauplused, mis on valdusettevõtja. Osäühing Ühinenud Elektroonikakauplused ainuosanik on füüsiline isik Aivar Kuningas (isikukood 36204144226). Expert tegutseb põhiliselt elektriliste kodumasinate jaemüügiga, kuid omab ka köögimööblisalonge, mille tegevuseks on köögimööbli komplekteerimine ja müük koos köögimööbliga seotud kodumasinate, seadmete ja elektroonikaga. Tehingu käigus võõrandab Expert köögimööblisalongide tegevuse müüjale (osäühing Ühinenud Elektroonikakauplused) ning nimetatud tegevus ei ole koondumise tehingu objektiks. Expert osaleb tehnikakaupluste assotsiatsioonis Expert International, mis võimaldab Experdil kasutada oma tegevuses Expert kaubamärki ja vastavat kujundust. Täna peab Expert 4 kauplust Tartus, Jõhvis, Pärnus ja Kuressaares. Lisaks tegutseb Eestis Experdi kaubamärgi all 2 kauplust frantsiisilepingu alusel.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 391 200 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 1 917 350 eurot.

Koondumise osaliste 2012.a käive Eestis oli kokku üle 6 391 200 euro ja kahe koondumise osalise käive Eestis ületas kummalgi 1 917 350 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osaliste äritegevus kattub elektriliste kodumasinate jaemüügis (OÜ Tehnikatäht ja Expert tehnikakauplused). Samuti on koondumise osaliste äritegevused seotud vertikaalselt, kuna Elmaksi põhitegevuseks on elektriliste kodumasinate hulgimüük.

Mõlemad koondumise osalised pakuvad jaemüügis ning Elmaks hulgimüügis laia valikut erinevaid kodumasinaid. Pakutava kaubavaliku hulka kuuluvad muuhulgas telerid, video- ja fototehnika, arvutikaubad, telefonid, suured kodumasinad (külmikud, pesumasinad, pliidid, boilerid, kuivatid, õhupuhastid jm) ja väikesed kodumasinad (kohvimasinad, köögikombainid, rösterid, veekeetjad, triikraud jm).

Jaemüügist ostja ehk lõpptarbija seisukohast vaadatuna kuuluksid paljud erinevad elektrilised kodumasinad erinevatele kaubaturgudele. Samas pakuvad enamus elektriliste kodumasinate jaemüüjaid laia valikut erinevaid tooteid, mistõttu on ostjal võimalik osta erinevaid kodumasinaid ühest kohast. Seepärast on jaemüügis

põhjustatud kõikide elektriliste kodumasinate määratlemine ühele kaubaturule. Samal põhimõttel toimib elektriliste kodumasinate müük ka hulgimüügi tasandil, kuna valdavalt on jaemüüjal võimalik osta laia valikut erinevaid elektrilisi kodumasinaid ühelt ja samalt hulgimüüjalt. Lisaks on hulgimüügil ostja (jaemüüja) poolseks nõudluseks lai valik elektrilisi kodumasinaid. Seetõttu kuuluvad ka elektriliste kodumasinate hulgimüügi kaubaturule kõik elektrilised kodumasinad.

Konkurentsiamet on varasemas otsuses¹ kaubaturul käibivaks kaubaks määratlenud kõik elektrilised kodumasinad ning piiritlenud kaubaturu geograafilise ulatuse kogu Eesti territooriumiga põhjusel, et kaupade nomenklatuur, garantii korraldus, järelhooldus, kvaliteedikontroll ja reklaam toimivad üleriigiliselt.

Eelnevat arvesse võttes, on käesoleval juhul kaubaturgudeks elektriliste kodumasinate jaemüük ja elektriliste kodumasinate hulgimüük ning mõlema kaubaturu geograafiliseks ulatuseks kogu Eesti territoorium.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17. juuli 2006. a määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” (edaspidi *juhend*) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Juhendi § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate esitaja hinnangul oli elektriliste kodumasinate jaemüügi kaubaturu maht 2011. a hinnanguliselt [...] milj. eurot. Koondumise osaliste turuosadeks olid vastavalt Experdil [0-5]% ja Elmaksil (OÜ Tehnikatäht kaudu) [0-5]%. Koondumise osaliste suuremad konkurendid on Antista AS (Euronics) turuosaga ligikaudu [30-40]%; Klick Eesti AS turuosaga ligikaudu [10-20]%; OnOff Eesti AS turuosaga ligikaudu [5-10]%.

¹ 17.11.2006. a otsus nr 47-KO

Koondumise teate esitaja hinnangul oli elektriliste kodumasinade hulгимüügi kaubaturu maht 2011. a hinnanguliselt [...] milj. eurot. Elmaksi turuosaks oli ligikaudu [5-10]%. Suuremateks konkurentideks on Sandmani Grupi AS turuosaga ligikaudu [40-50]% ja Electrolux Eesti AS turuosaga ligikaudu [10-20]%

Arvestades eeltoodud turuosasid, ei teki käesoleva koondumise tulemusel horisontaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi § 8 lg 3 punkti 1 tähenduses. Samuti puuduvad antud juhul vertikaalselt mõjutatud kaubaturud juhendi § 8 lg 3 punkti 2 tähenduses.

Käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda elektriliste kodumasinade jaemüügi ja hulгимüügi kaubaturgudel Eestis. Antud koondumine ei tekita turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses ning KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba aktsiaselts Elmaksi Hulgikaubandus ja Expert Estonia AS koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 27.02.2013.a otsuse nr 5.1-5/13-009 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Veiko Ilves/ 11.03.2013. a